

JÄSENTELYMALLEJA

Asiakirjoitelmien pohjana on aina
jokin jäsentelymalli

Jäsentelyn idea

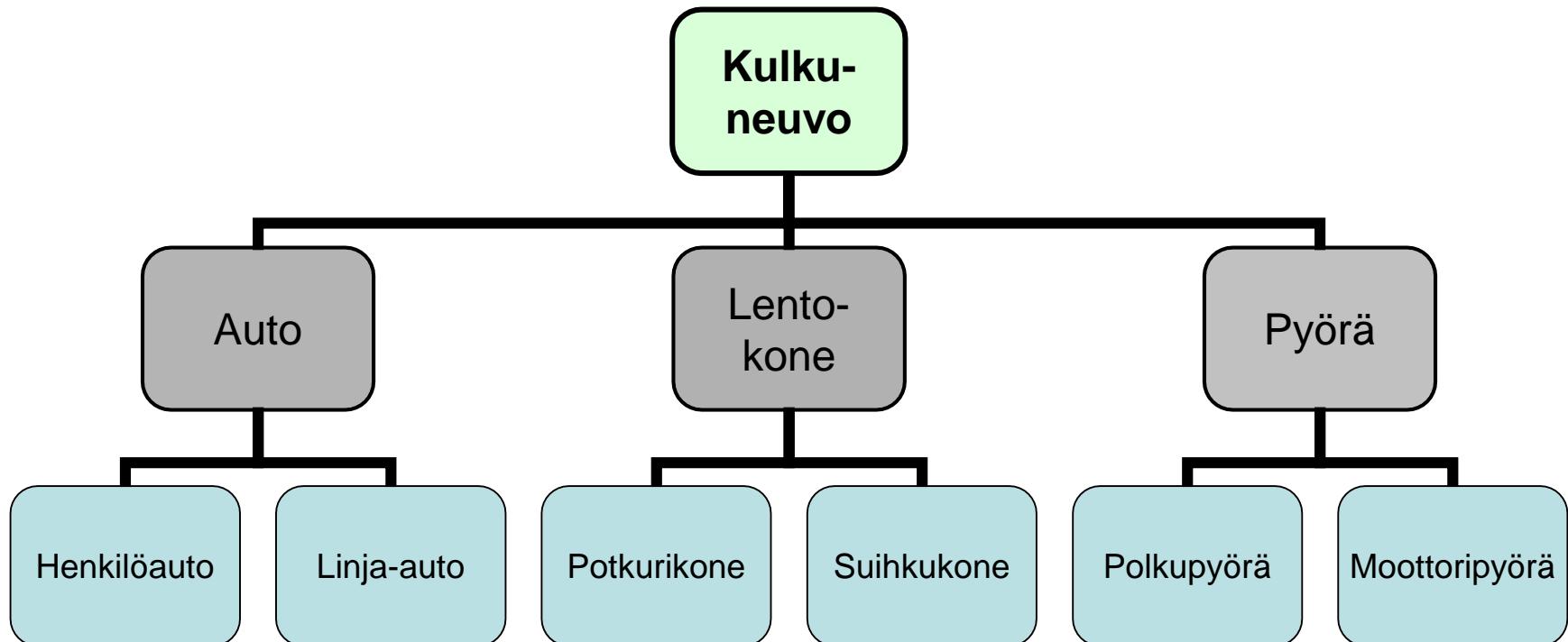
Jäsentelyssä ratkaistaan:

- mitkä asiat otetaan mukaan tarkasteluun,
- missä järjestyksessä ne esitetään,
- miten tärkeä ja laaja kukin asia on.

Jäsentelyn tarkoitus on, että tekstiin tulee selkeä juoni ja työn sisältö (sisällysluettelo) järjestyvät loogisesti.

Hierarkiakuvaus jäsentelymallina

- Hierarkiakaavion avulla voidaan kuvata esim. organisaation rakenteita tai ilmiöiden sijoittumista käsitekartalla eri tasolle.

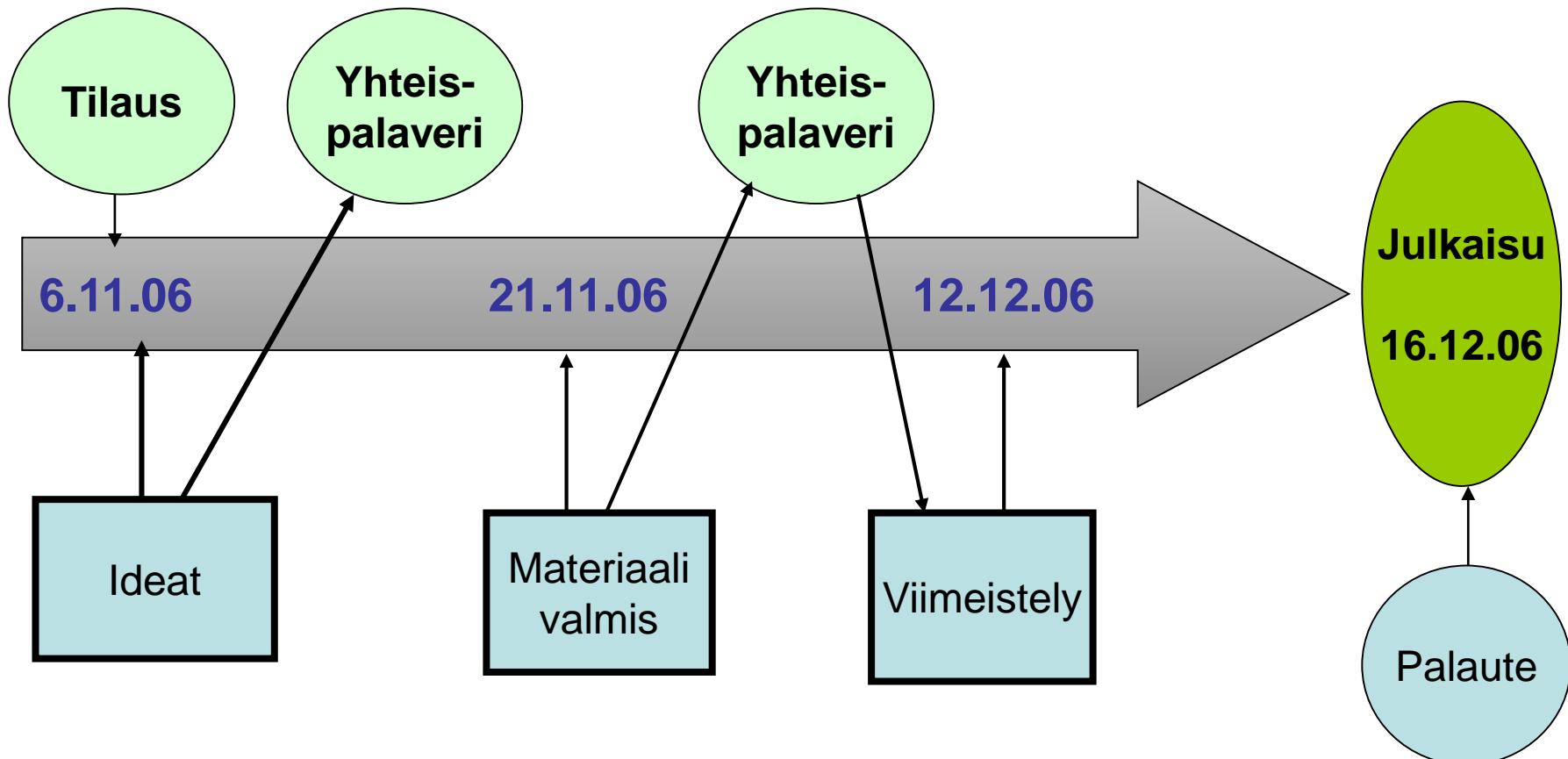

Hierarkkinen rakenne tekstissä

- Monissa kirjoitelmissa hierarkkinen jäsentely tarjoutuu luonnostaan.
- **Usein kirjoittajan on kuitenkin tarkkailtava tietoisesti, että hän pysyy johdonmukaisesti hierarkian oikeilla tasoilla.**
- Hierarkkista jäsentymistä voidaan kuvata
  - Sisällysluettelona (pää- ja alaotsikot)
  - Käsitekarttana

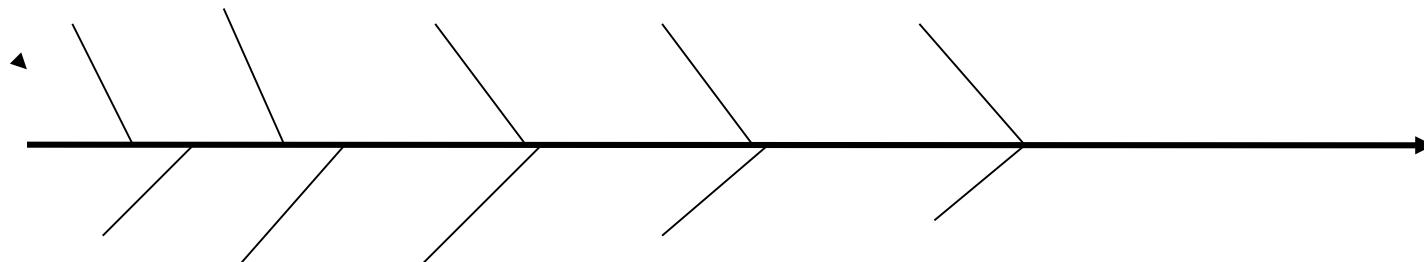
Prosessimalli

Prosessimallin avulla voidaan kuvata tapahtumia aikajanalla:

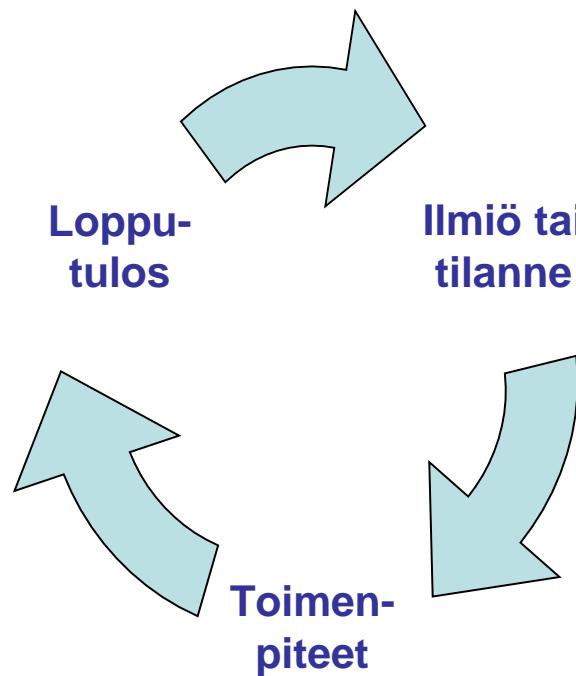
Prosessimalli

- Prosesia voidaan kuvata peräkkäisillä nuolilla: || 1. vaihe → || 2. vaihe → || 3. vaihe → || Päätös →
- Prosesia voidaan kuvata myös "kalanruotokuvilla":
  - Ruodon selkärakkana on aikajana
  - Piikkeinä ovat tapahtumat tai toimenpiteet, joita janalle sijoitetaan

Vuokaaviot

- Vuokaavion avulla voidaan myös kuvata prosessia tai tapahtumien kulkua

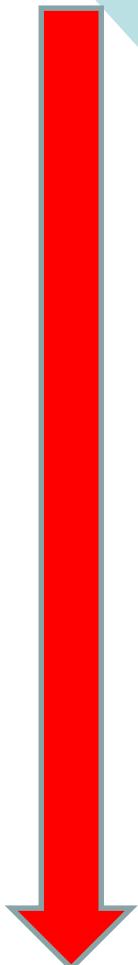
Uutisjäsentely

Tärkein asia

2. tärkein

Etenemisjärjestys

3. tärkein

Analyysi

- Analyysi tarkoittaa erittelyä, asian paloittelemista ja tutkimista
- Yleensä analyysissa
  - selvitetään ilmiön **piirteet, ominaisuudet**
  - tutkitaan ilmiön **syyt**
  - arvioidaan **ratkaisumahdollisuksia** ja/tai **seurauksia**.

Vastakkainasettelu, vertailu

- Verrataan kahta tai useampaa asiaa toisiinsa. Käsitellään ominaisuuksia yksi kerrallaan esimerkiksi tärkeysjärjestyksessä.

Teemat

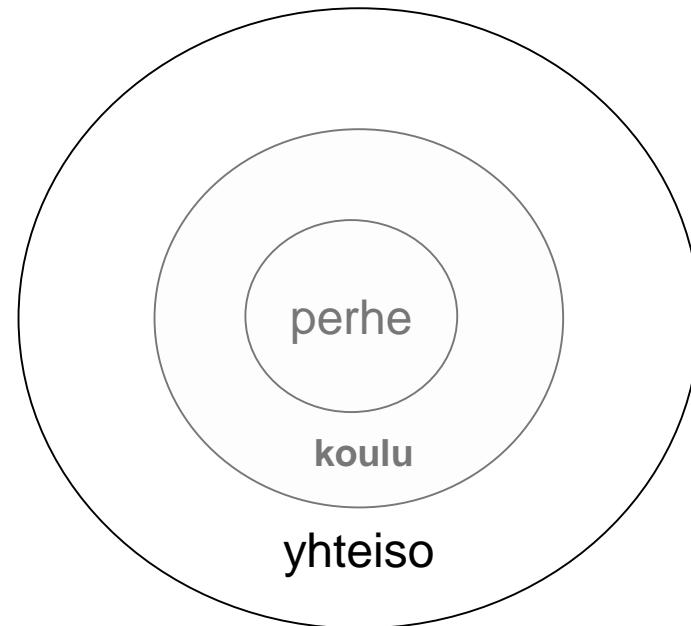
- Joskus asia jäsentyy luontevasti teemoihin eli rinnakkaisiin aihealueisiin tai näkökulmiin

Esim. lapsen hyvinvointi:

- Miten lapsi kokee olonsa ja elämänsä?
- Millainen on perheen tilanne lapsen kannalta?
- Miten yhteisö tukee lapsen hyvinvointia?
- Millaisia tukitoimia yhteiskunta tarjoaa lapsiperheille?

”Mandalat”

- Teemoittelua voidaan kuvata mandalankin (sisäkkäisten ympyröiden) avulla, jos ne rakentuvat laajentuvina kehinä:
- Edellisessä esimerkissä voisi kuvata sisäkkäisinä ympyröidä lapsen hyvinvointia: ytimenä on perheen näkökulma, sitten päiväkoti, koulu, sitten yhteisö, yhteiskunta jne.

Ideointitapoja

- **Miellekartat**
- **Kuutiointi**
- **Uutiskysymykset**
- **Vapaa kirjoittaminen**
- **Keskustelu**

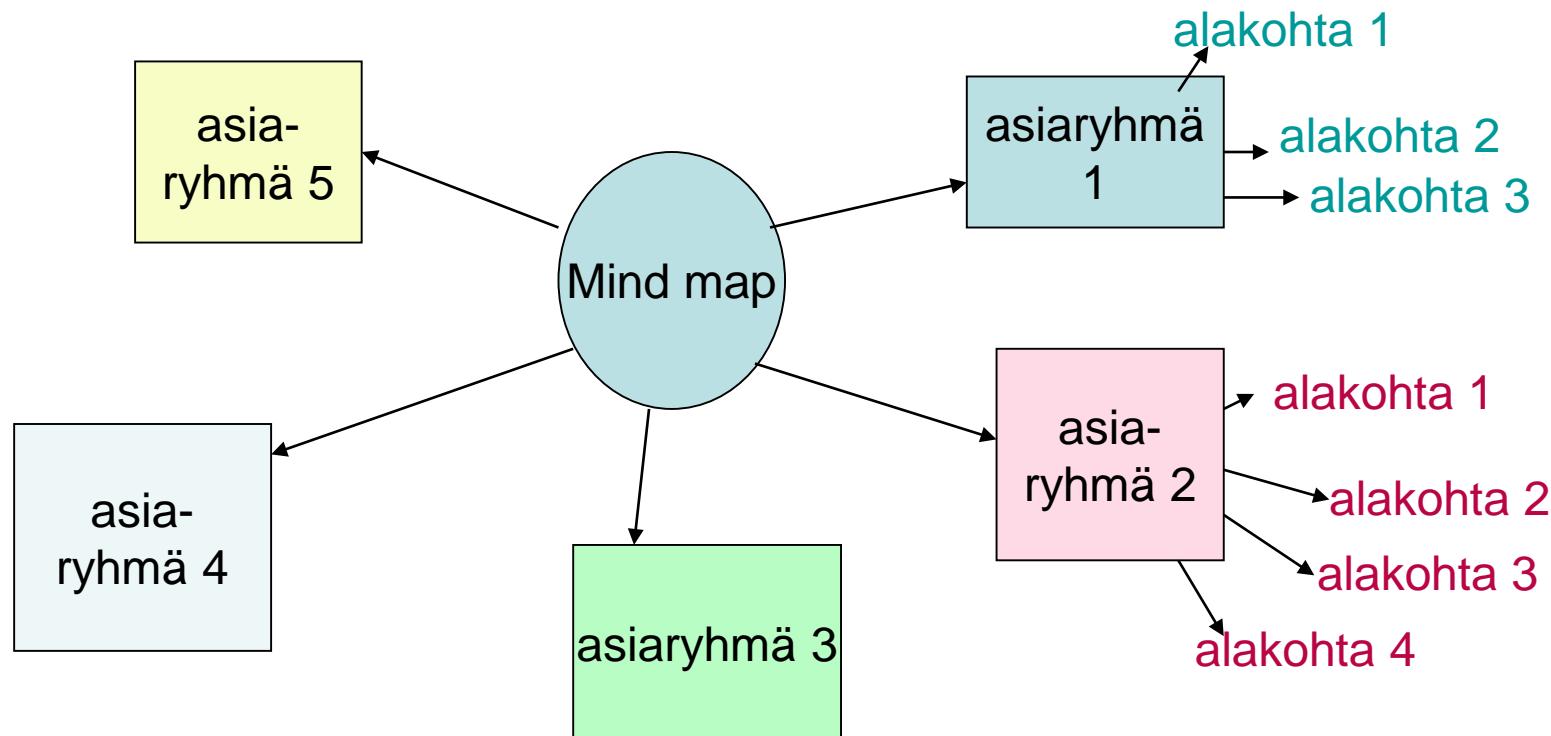
Ideoinnin tavoitteena on tuottaa ajatuksia ja ideoita asiasta

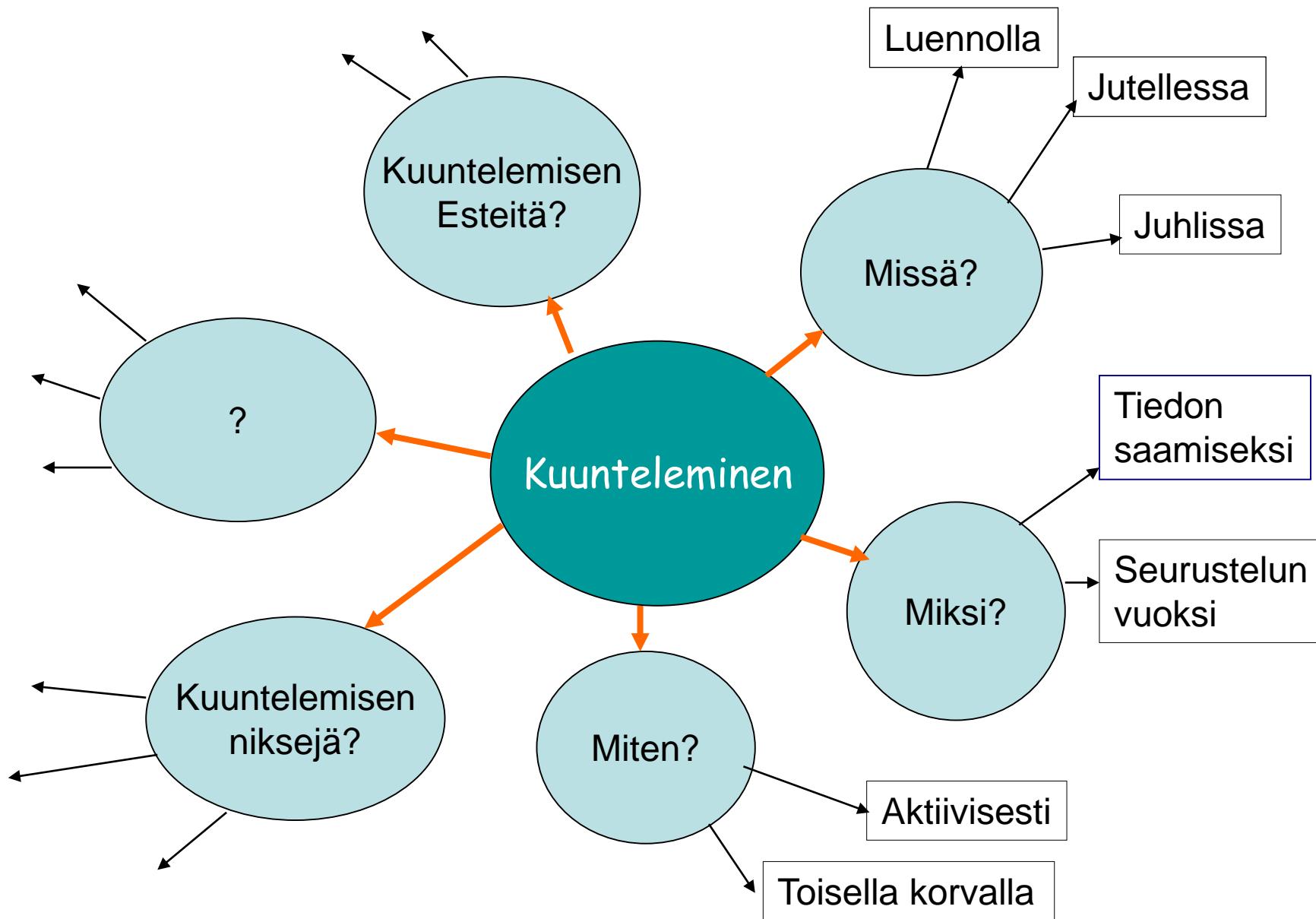
Miellekartta

- **Miellekartta on ideoinnin apuväline**
- **Tavallisimpien tapa on laittaa paperin keskelle asian nimi ja järjestyksessä kirjata asiaan liittyviä ajatuksia nimen ympärille**
- **Asiat jatkuvat alakohdista ketjuna eteenpäin**
- **Yleensä ensimmäinen ideakartta (miellekartta, mind map) on epämääriinen, mutta seuraavassa voidaan jo täsmentää asioiden välisiä suhteita**
- **Lopulta päädytään tarkkaan kuvioon, jossa asioiden hierarkiset tms. suhteet voidaan kuvata piirroksena. On päädytty KÄSITEKARTTAAN**

Mind map on yleensä ideoinnin apuväline

- Mind mapin muoto on vapaasti valittavissa
- Yleensä edetään säteittäin eli

Tony Buzanin mind map -idean mukainen kuvio

Uutiskysymykset

- Ns. uutiskysymykset ovat hyvä keino muistaa asioita:
  - mitä
  - missä
  - milloin
  - kuka / ketkä
  - miten
  - miksi
  - mitä seurauksia
  - mitä asialle voidaan tehdä / on tehty